

שמחה של מצוה ושמחה בכל הטוב

הקדמה

בשלושה מקומות בפרשתנו מוזכרת השמחה:

1. הפעם הראשונה היא בסוף פרשת בכורים (כו, א-יא), ובה נאמר: **"ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ד' אלקיך ולביתך, אתה והלוי והגר אשר בקרבך"** (יא).
 2. הפעם השנייה היא בפרשת הברכה והקללה בהר גרזים ובהר עיבל, ובה נאמר (בפרק כ"ז):
 - ד. **"והיה בעברכם את הירדן תקימו את האבנים האלה אשר אנכי מצוה אתכם היום בהר עיבל, ושדת אותם בשיד.**
 - ה. **ובנית שם מזבח לד' אלקיך, מזבח אבנים, לא תניף עליהם ברזל.**
 - ו. **אבנים שלמות תבנה את מזבח ד' אלקיך, והעלית עליו עולת לד' אלקיך.**
 - ז. **וזבחת שלמים ואכלת שם, ושמחת לפני ד' אלקיך"**.
 3. הפעם השלישית היא בפרשת התוכחה, ובה נאמר (בפרק כ"ח):
 - מה. **"ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך, כי לא שמעת בקול ד' אלקיך לשמר מצותיו וחקתיו אשר צנך.**
 - מו. **והיו בך לאות ולמופת, ובזרעך עד עולם.**
 - מז. **תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל.**
 - מח. **ועבדת את איביך אשר ישלחנו ד' בך ברעב ובצמא ובעירם ובחסר כל, ונתן על ברזל על צוארך, עד השמידו אתך"**.
- מאמר זה **"יפתח בגנות ויסיים בשבח"**, כלומר: הוא יעסוק תחילה בפעם השלישית שבה נזכרה השמחה, ואחר כך בפעם הראשונה שבה נזכרה השמחה. בשמחה הנזכרת בפעם השנייה יעסוק בעזרת ד' המאמר הבא.

א. החיוב לשמוח במצוה

השרש ש.מ.ח. מופיע בתנ"ך כמאתים וחמישים פעם, ומהם כמה פסוקים מפורסמים ביותר, כמו **"עבדו את ד' בשמחה"**, הכתוב בספר תהלים (ק, ב). בתורה לא מצאנו חיוב כזה בצורה מפורשת, אבל בפרשתנו ישנו מעין חיוב זה: **כאמור בהקדמה, בתוכחה שבפרשתנו נאמר שכל הקללות עלולות להגיע "תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה" (דברים כח, מז)!**

עולה משם שחייבים לעבוד את ד' בשמחה, כלשונו של הפסוק בתהלים: **כך כתב שם רבנו בחיי: "יאשימו הכתוב בעבדו ד' יתברך, ולא היתה העבודה בשמחה, לפי שחייב האדם על השמחה בהתעסקו במצוות. והשמחה במעשה**

המצוה - מצוה בפני עצמה. מלבד השכר שיש לו על המצוה - יש לו שכר על השמחה. ועל כן יעניש בכאן למי שעובד עבודת המצוה כשלא עשה בשמחה. ולכך צריך שיעשה אדם המצוות בשמחה, ובכוונה שלמה".

כעין זה כתב כבר הרמב"ם בהלכות לולב (פי"ח הט"ו): "השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הא-ל שצוה בהן עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו - ראוי להפרע ממנו, שנאמר: 'תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב'".

ב. כיצד יגיע האדם לשמחה במצוה?

יש לשאול: כיצד יגיע אדם לשמחה? לכאורה השמחה היא דבר טבעי: מי ששמח - שמח, ומי שאינו שמח - לא שייך לצוותו שיהיה שמח!

כתב הרמב"ם בסוף הלכות תשובה (י, ו): **"ועל פי הדעה תהיה האהבה, אם מעט מעט, ואם הרבה הרבה"**. אמנם הרמב"ם לא דבר שם על השמחה, אלא על האהבה, אבל נראה שניתן ללמוד מדברי הרמב"ם שהדרך להשגת הדברים **שברגש, היא השכל!**

מה עלינו לחשוב שכל כדי שנגיע לשמחה של מצוה?

כתב ה"מגיד משנה" על הרמב"ם בסוף הלכות לולב (שם): **"אין ראוי לו לאדם לעשות המצוות מצד שהן חובה עליו והוא מוכרח ואנוס בעשייתן, אלא חייב לעשותן והוא שמח בעשייתן. ויעשה הטוב מצד שהוא טוב, ויבחר באמת מצד שהוא אמת. ויקל בעיניו טרחן, ויבין כי לכך נוצר - לשמש את קונו.** וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו, ישמח ויגיל, לפי ששמחת שאר דברים תלויים בדברים בטלים, שאינם קיימים, אבל השמחה בעשיית המצוה ובלמידת התורה היא השמחה האמיתית".

דהיינו, כל אדם שמעריך ומכבד את הדבר שהוא עושה, ומכיר בחשיבותו, הרי שהוא שמח. על אחת כמה וכמה כאשר האדם לא רק מעריך ומכבד את הדבר שהוא עושה, מצד עצמו, אלא זוכה לעמוד לפני מלך מלכי המלכים, ולעסוק בדבר העיקרי שלשמו נברא!

כעין זה כתב הרמח"ל ב"מסילת ישרים" (פי"ט): **"על הפסוק שזכרנו למעלה 'עבדו את ד' בשמחה' אמרו במדרש: אמר רבי איבו: כשתהיה עומד להתפלל - יהא לבך שמח עליך, שאתה מתפלל לאלקים שאין כיוצא בו. כי זאת היא השמחה האמיתית שיהיה לבו של האדם עלו על שהוא זוכה לעבוד לפני אדון יתברך שאין כמוהו, ולעסוק בתורתו במצוותיו, שהם השלמות האמיתית והיקר הנצחי"**.

כלומר: כאשר האדם יבין את גדלותו ורוממותו של ד' ואת חשיבותו של המצוות - הוא יתמלא שמחה שהוא זוכה לעסוק בהן.

ג. חידושו המיוחד של ספר "חרדים"

ספר "חרדים" (בהקדמה עמוד יז) כתב שיש שבעה עשר תנאים לקיום המצוה בשלימות, והתנאי הרביעי הוא השמחה הגדולה במצוה. והוסיף: "וכן גילה הרב החסיד המקובל מהר"ר יצחק אשכנזי זצ"ל [האר"י הקדוש] לאיש סודו [רבי חיים ויטאל], שכל מה שהשיג שנפתחו לו שערי החכמה ורוח הקדש - בשכר שהיה שמח בעשיית כל מצוה שמחה גדולה לאין תכלית.

ואמר דהיינו דכתיב: 'תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל', פירוש 'מרב כל': מכל מיני תענוג שבעולם, ומכל מיני זהב ופז רב, ואבנים טובות ומרגליות".

כלומר: לפי האר"י הקדוש פירוש הפסוק הוא לא רק שצריך לשמוח במצוה, אלא שצריך לשמוח במצוות שמחה גדולה יותר מכל דבר אחר!

ד. חידושו המיוחד של ספר "הכוזרי"

ספר "הכוזרי" התייחס לפסוק 'תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה', וקשר אותו לפסוק הנוסף העוסק בשמחה, הכתוב בתחילת פרשתנו.

כך כתב ספר "הכוזרי" במאמר שלישי (סעיף יא): "...והנה אין ספק בדבר שהאהבה לאלוק, והיראה מפניו, נכנסות בנפש האדם על ידי קיום המצוות האלה, ובתנאי שיקיימן לפי השיעור שנתנה בהן התורה. לבל תביאהו השמחה בשבתות ובימים טובים למדרגה שאליה מביאים השחוק והתאוות והבטלה, ולביטול תפילה בזמנה כמצווה עלינו. ולבל תביאהו היראה להתיאשות מן המחילה והסליחה, שעל ידי כך ישאר האדם בפחד לכל ימי חייו, ויעבור על מצות השמחה בחלקו, שנצטוונו עליה במאמר: 'ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ד' אלקיך' (דברים כו, יא). ועל ידי זה ימעט השבח שעליו לשבח על טובת האלוק. כי השבח הולך אחר השמחה, ואז יתקיים בו מה שנאמר: 'תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל, ועבדת את איביך' (דברים כח, מז-מח)".

ספר "הכוזרי" בדבריו אלו לימד אותנו שלושה דברים:

- א. כל איש ישראל מצווה לשמוח בחלקו!
 - ב. השבח שהאדם משבח את בוראו נובע מהשמחה שהוא שמח בחלקו.
 - ג. האדם צריך לשמור על עצמו שהיראה לא תביאהו ליראה מופרזת שתגרום לו להתיאש מן המחילה ולהמעיט בשבח שעליו לשבח את ד'.
- היסוד הראשון שכתב ספר "הכוזרי" חוזר בדבריו במקומות נוספים בצורה דומה.

בסעיף ה' במאמר השלישי כתב "הכוזרי": "כל עבודת החסיד היא בשמחה, לא בכניעה".

במאמר שני (סעיף ג) כתב באופן כללי: "שלושה הם יסודות עבודת האלוק על פי תורתנו: היראה והאהבה והשמחה¹, התקרב אל אלקיך בכל אחת מאלה. ואכן בכניעתך בימי התענית לא תקרב אל האלוק יותר מאשר בשמחתך בשבתות ובימים טובים, אם שמחתך זו באה מתוך מחשבה וכוונה. כי כשם שהתחנונים צריכים מחשבה וכוונה, כך גם השמחה בדבר האלוק צריכה מחשבה וכוונה, למען תשמח בַּמִּצְוָה עצמה מתוך אהבתך לַמִּצְוָה עליה, ותכיר מה מאד היטיב לך בה, וכאילו באת לביתו כקורא אל שולחנו ומנעמיו, ותן שבח על כך בפך ובלבך. ואם תעלה עליזותך במצוות אל מדרגת הזמר והריקוד - יהיו לך גם אלה עבודת האלקים, ואף על ידם תדבק בענין האלקי".

דיון בדברי ספר "הכוזרי"

יש לציין שאף על פי שחז"ל דרשו מהמלים "ושמחת בכל הטוב" מספר דרשות הלכתיות, כמו: "אין קורין מקרא בכורים אלא בזמן שמחה, מעצרת ועד החג, שאדם מלקט תבואתו ופירותיו ויינו ושמנו, אבל מהחג ואילך מביא ואינו קורא" (פסחים לו ע"ב והובא ברש"י כאן), אין לומר שהם חלקו על הסבר "הכוזרי". אלא שהם דרשו דרשות הלכתיות על גבי הפשט, ו"הכוזרי" כתב את הפשט².

ה. השמחה השלישית הנזכרת בפרשתנו

כאמור, בפרשתנו מופיעה השמחה במקום נוסף. כך נאמר בפרק כ"ז: ד. "והיה בעברכם את הירדן תקימו את האבנים האלה אשר אנכי מצוה אתכם היום בהר עיבל, ושדת אותם בשיד. ה. ובנית שם מזבח לד' אלקיך, מזבח אבנים, לא תניף עליהם ברזל. ו. אבנים שלמות תבנה את מזבח ד' אלקיך, והעלית עליו עולת לד' אלקיך. ז. וזבחת שלמים ואכלת שם, ושמחת לפני ד' אלקיך". מה ענינה של השמחה דווקא כאן? עיין על כך במאמר הבא: "מהי מטרת מעמד הברכה והקללה?".

¹ נראה שמקורו של ספר "הכוזרי" הוא בדברי התנא דבי אליהו רבה (פרק ג): "עוד אמר דוד המלך עליו השלום: אני יראתי מתוך שמחתי, ושמחתי מתוך יראתי, ואהבתי עלתה על כולי", ועיין שם ב"מאורי אש".

² עיין גם ברמב"ם שהביא דרשות הלכתיות רבות, כמו הדרשה הקודמת (הלכות ביכורים פ"ד הי"ג), וכן: "ומניין שהבכורים אסורין לאונן? שהרי נאמר בהן: 'ושמחת בכל הטוב', מכלל שהוא חייב לאוכלן בשמחה, לא באנינות, והאוכלן באנינות מכין אותו מכת מרדות" (שם פ"ג הי"ו), "וכשם שטעונין תנופה, כך טעונין קרבן שלמים [ושיר], שנאמר בהן: 'ושמחת בכל הטוב', וברגלים אומר: 'ושמחת בחגך', מה שמחת חגך בשלמים, אף כאן בשלמים, ואין הקרבן מעכב" (שם הי"ב).

נספח: ספר "פלא יועץ" ערך "שמחה"

כתב ה"פלא יועץ" בערך "שמחה": "מה טוב ומה נעים שישמח ישראל בעושי שמחה של מצוה, על כל מצוה ומצוה שעושה יגיל וישמח יותר ויותר ממוצא של רב. ובפרט בשבתות ובמועדים, דכתיב: 'אז תתענג על ד' (ישעיהו נח, יד), וכתיב: 'ושמחת בחגך' (דברים טז, יד). ובפרט בשעת עבודת התפילה צריך לשמוח שמחה רבה, דכתיב: 'תחת אשר לא עבדת את ד' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל' (דברים כח, מז), ופירשו דרוצה לומר: יותר מרוב כל, ח"ו: 'ועבדת את אויביך'. וכן באמירת ברכת המזון הפליגו בזוהר הקדוש (חלק ב, ריח ע"א) בגודל החיוב לאומרו בשמחה ובטוב לבב, עד שאמרו שראוי שיאכל וישתה דברים המשמחים את הלב, כדי שיברך ברכת המזון בשמחה.

והנה כל הדברים המסורים ללב צריכים עזר הלב, שהרי אם יאמרו לאדם שיירא והוא אינו ירא, וכן על זו הדרך אם יאמרו לו שלא יירא והוא ירא, או אם יאמרו לו שיצטער, או שלא יצטער, שישמח או שלא ישמח, וכדומה, לא יוכל לעשות הפך ממה שלבו חפץ. רק על פי שכלו יהולל איש, שיהפוך את לבו וינהגהו אל המקום אשר יהיה שמה הרוח, על ידי מחשבות טהורות תדיריות. והן אמת שעניינים אלו עיקרם תלוי לפי מעשיו של אדם, ולפי זכות הנפש, כך ענינו תחזינה מישרים. ואף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי ברוחניות מה למעלה. והיה לו עזר משד"י בעידן חדוה, ולהתעצב בעידן עציבותא, וליראה ולאהבה את ד' הנכבד והנורא, ולעבוד עבודה שלימה כדת מה לעשות. אבל אף על פי כן ביד כל אדם להעזר על ידי מחשבות טהורות. ואם אינו עושה כולם, עושה מחצה לפחות ברצוא ושוב, ולפום צערא אגרא, והבא ליטהר מסייעין אותו.

והחי יתן אל לבו כמה שמחה היה שמח אם היה מוצא שלל רב, והכל כאין נגד החיים. וכמה שמחה היה שמח אם היה ניצול ממות לחיים, כי כל אשר לאיש יתן בעד נפשו. וכל חיי העולם הזה הבל המה נגד חיי העולם הבא, שהרי אמרו: 'יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה' (אבות פ"ד מ"ז). וכל חיי העולם הבא כלא חשיבי נגד עשיית רצון הבורא. שהרי אמרו: 'יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא' (שם). ואם אדם שמח במוצאו שלל רב, על אחת כמה וכמה שמחה כפולה ומכופלת צריך שישמח על התורה ועל העבודה ועל קיום מצוות ד'.

ועוד החי יתן אל לבו מה יקר וגדולה נעשה לאיש אשר המלך חפץ בו, והקים מעפר דל, ורצה בו שישתת לפניו. ישמח לבו ויגל כבודו, וכל העם מקצה יאשרוהו ויאמרו: 'אשריו ואשרי חלקו, שזכה לכבוד גדול כזה'. וסוף סוף המלך הוא בשר ודם כמותו, היום כאן ומחר בקבר, ערל לב וערל בשר. על אחת כמה וכמה צריך שישמח איש אשר מלך העולם, אשר אין מספר לגדודיו, מלאכים ושרפים עומדים

ממעל לו, ולגדולתו אין חקר ואין תכלית, ובחר ורצה בנו לעמוד לשרת לפניו, ולברך בשמו, ולדבר אליו פנים אל פנים בכל עת, מה שלא נתן רשות למלאכי השרת. ומשתעשע בו, ויש לו נחת רוח גדול במעשינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ובונה בשמים עליותיו, אף שאינו צריך לנו. רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, כדי ליתן להם שכר טוב בעמלם. ויאמר נא ישראל: 'מה אנוש כי תזכרנו, ובן אדם כי תפקדנו', וכו' 'כבוד והדר תעטרהו, תמשילהו במעשה ידיך, כל שנה תחת רגליו' (תהלים ח, ה-ז). אי אפשר שלא לשמוח.

וכבר כתבו גורי האר"י שבאומרו: 'ברוך אלקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת' וכו', ובאומרו: 'עלינו לשבח לאדון הכל... שלא עשנו כגויי הארצות' וכו', ישמח ישראל שמחה רבה, כמי שהוא עומד לשרף, והצילוהו מן השרפה, ועשאוהו מלך. כי אין שרפה כשריפת הנפש, ואין מלכות כהיות עבד מלך גדול ונורא משרת לפניו. וכן באומרו: 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', או באומרו: 'אשר קדשנו במצותיו', וכזאת וכזאת כמה דברים שיתקנו לנו בנוסח תפילות וברכות, שאם יעמיק בהם להבין להשכיל כמה טובה ויקר וגדולה עשה לנו אבינו שבשמים - ישמח לבו ויגל כבודו על כל דבור ודבור. וכן באומרו: 'אבינו', 'אלקינו', 'מלך העולם', המעמיק ישמח שמחה רבה.

ובפרט על אחת כמה וכמה ישמח האיש על כמה מצוות שכליות ותענוגי בני אדם, כגון הנותן חיות ומברך לקונו על הנאותיו ועל חסדיו, והמתפלל ומבקש צרכיו וכדומה, למצוה תחשב ועושה נחת רוח ליוצרו, וקובע לו שכר. היש חיד מתוק מזה?! וכן האוכל ושותה בשבת ויום טוב, ומצות עונה וכדומה, למצוה תחשב, ועושה נחת רוח ליוצרו וקובע לו שכר. היש חיד מתוק מזה?! ואפילו במילי דךשיות, כגון שאוכל ושותה וישן ונושא ונותן, אם עושה לשם שמים - למצוה תחשב ומקבל שכר. על זאת ישמח ישראל בעושי שמחה רבה, אי אפשר שלא לשמוח! אלא שצריך לשים לב ולהתחזק במחשבות טהורות, על דרך שאנו אומרים: 'אשרי איש שישמע למצותיך ותורתך ודברך ישים על לבו'. ובמאי דקמן הביטה וראה שכמה שישמח האיש על רוב הטובה אשר עשה ד' לישראל, וקדשנו במצותיו למצוה תחשב, ועושה נחת רוח ליוצרו וקובע לו שכר. היש חיד מתוק מזה? אשרינו, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלינו. ואמרו רז"ל ד'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא' (קדושין לט ע"ב), אבל בשכר השמחה אדם אוכל בעולם הזה. והשכר היותר גדול שיש על השמחה - שזוכה להשגת החכמה והשגת השלימות. שכן גילה סודו רבינו האר"י ז"ל, שמה שזוכה להשגת חכמה נפלאה והשגת רוח הקדש - הכל היה בשביל שהיה שמח שמחה רבה בעוסקו בתורה ובקיימו שום מצוה, יותר ממוצא שלל רב. נמצא ששכר שמחה של מצוה מצוה.

וידוע שבכל מצוה ומצוה לפום צערא אגרא. כן לענין השמחה: האיש אשר הוא מר נפש מקורות הזמן, אם בעת עוסקו בתורה ותפילות וברכות ומצוות ובשבת יפנה לבבו וישכח עוצבו ורוגזו וישמח בעושיו - יגדל שכרו יותר ויותר ממי שהוא שקט ושאנן.

וידמה האיש הישראלי בשמחת עבודת ד' יתברך שמו כמי שהרויח אלף אלפים דינרי זהב, שבשמחתו משכח צער פרוטה קטנה שאבדה לו, שיותר מהמה הוא שמחת עבודת ד' יתברך שמו, נגד כל מקרי הזמן של עולם הזה. ואפילו צרת הנפש, כגון על חורבן בית המקדש, ועל חטאיו, שחובה להצטער ולהתאונן, לא כל העתים שוות. אלא זמן עציבותא לחד, וזמן חדוה לחד, ובשמחתו לא יתערב זר.

וצריך האדם להיות שליט ברוחו, להתעצב כשירצה, ולשמוח כשירצה, ולא יכנס אחד בגבול חבירו, אלא השמחה והעצבות יעמודו איש על מקומו, לכשירצה יוציא זה, וכשירצה יוציא זה. ולפעמים צריך לשמוח מצד אחד ולהתעצב מצד אחד, ויהיה עין במר בוכה, ולב שמח. כגון בראש השנה ויום הכפורים, כמו שכתבתי במקומו. ולפעמים יגביר השמחה, והעצבות יהיה מועט, כצל עובר, כגון בימים טובים, באומרו: 'טוב חטאינו גלינו מארצנו', ולפעמים להפך, דבר בעתו מה טוב. ועל כגון זה נאמר: 'טוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר' (משלי טז, לב). ולא די לאדם במה שישמח לבו, אלא גם ישמח לב אומללים ונדכאים כאשר יוכל מה שיוכל לכבדם ולחבבם ולנשאים ולהנאותם, ולמצוה רבה תחשב. ואמרו רז"ל: 'כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמישה קולות' (ברכות ו ע"ב). וראוי לכל אחד שישתדל כאשר יוכל לשמח חתן. וכל אדם אינו חייב אלא כשיעורו, וטוב מעט בכוונה לשם שמים, ולא כמו שנוהגים קצת שמרבים בשמחות וגיל באמור שעושים לשם מצוה לשמח חתן וכלה, ויוצאים מן השורה, עד שלא נשאר אלא עבירה בידם. כגון לשורר שירי נכרים, ושירי עגבים, והתערבות אנשים ונשים מקושטות, משוררים ומרקדים יחד, והשטן מרקד ביניהם, ושמח עמהם כי מצא שלל רב, מצוה לעבירה נהפכה, ושמחה לתוגה תהפך, ח"ו. וראוי למנהיגי העיר לעמוד על המשמר בכל תוקף, שלא יצאו מן השורה לעבור עבירה, כדי שלא יסעו ממתק"ה ויחנו במר"ה ובתבערה. ואלו דברים שה"ן להם שיעור ומדה, כדכתיב: 'וגילו ברעדה' (תהלים ב, יא) - במקום גילה שם תהא רעדה (ברכות ל ע"ב). והגדר הגדול - שתיה כדת במדה, למען יהיו ערומים ויעשו בדעת. שאם ישתו וישכרו - לא ידעו ולא יבינו, בחשיכה יתהלכו, ובכל צוואה יתלכלכו. טוב איש יכלכל דבריו במשפט, ישמח ישראל בעושיו שמחה של מצוה, ובשמחתו לא יתערב זר, ולא יהא חלק לסטרא אחרא, ומובטח להם שיהיו שמחים לעולם, לאורך ימים, דשנים ורעננים, ולא תאונה אליהם רעה, ונגע לא יקרב באהליהם".

יהי רצון שנוזכה לקיים את כל המצוות בשמחה גדולה.